

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

8 octombrie

2010

Anul IX

nr. 37 (344)

8 pagini – 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Carențe legislative
la reglementarea infracțiunii
de contaminare
cu maladia SIDA**

pag. 3

**Influența morbidității
judecătorilor asupra
calității actului
justiției**

pag. 4

**Noi dosare penale trimise
în instanță de Procuratura
Anticorupție**

pag. 5

Delegația Parlamentului Republicii Moldova participă la sesiunea de toamnă a APCE

Delegația Parlamentului Republicii Moldova, condusă de deputata Ana Guțu, participă, în perioada 4-8 octombrie, la sesiunea de toamnă a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE), care se desfășoară la Strasbourg, Franța. Din componența delegației fac parte deputații Stela Jantuan, Valeriu Ghilețchi și Grigore Petrenco. La sesiune participă și liderul PCRM, Vladimir Voronin. Voronin a refuzat deplasarea regulamentară la Strasbourg și a folosit serviciile unui zbor charter, luându-i împreună cu el și pe deputatul Grigore Petrenco, membru supleant al delegației, dar și pe Marc Tkaciuk, care nu este membru al delegației.

În cadrul sesiunii a fost prezentat raportul lui Egidius Vareikis, coraportor APCE pentru Republica Moldova, referitor la desfășurarea referendumului constituțional în Republica Moldova care a avut loc pe 5 septembrie 2010. Egidius Vareikis a fost șeful unei delegații din 17 observatori ai APCE, ce s-a aflat într-o vizită de lucru în Republica Moldova în perioada 3-6 septembrie 2010.

Din partea delegației noastre au luat cuvîntul deputații Ana Guțu, Valeriu Ghilețchi și Vladimir Voronin.

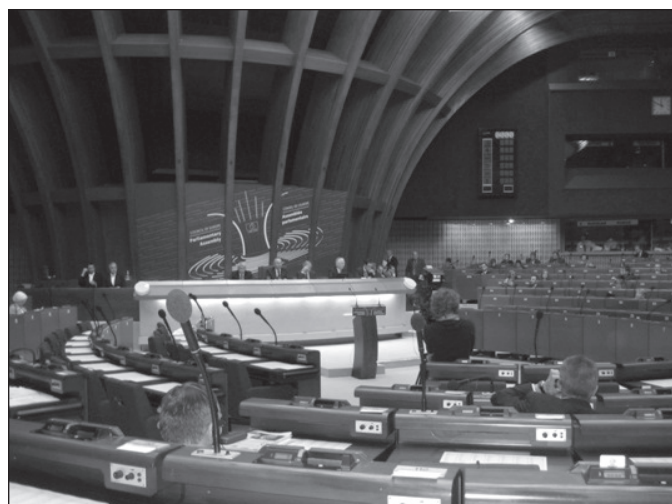
Deputații AIE au mulțumit Secretarului General al Consiliului Europei, președintelui APCE pentru

și și-a exprimat încrederea în Alianța pentru Integrare Europeană, remarcînd reformele și schimbările pozitive care au avut loc în societate pe parcursul a doar 9 luni.

Deputatul Vladimir Voronin, liderul PCRM, s-a plîns

2010. Spre regret, Comisia Electorală Centrală nu a avut suficient timp la dispoziție sau voință pentru a pune la punct registrul electronic al votanților”, a menționat deputatul PL, Ana Guțu. La rîndul lor, raportorii au menționat și ei că soluționarea blocajului instituțional în Republica Moldova este imperativ necesară, iar timpul nu joacă în favoarea Moldovei. Atît reprezentanții Comisiei de la Veneția cît și raportorii au chemat la un dialog constructiv toate forțele politice din Republica Moldova pentru binele acestei țări. Deputatul Grigore Petrenco s-a plîns rapoartelor de intenția procuraturii de a ridica imunitatea parlamentară deputatului Vladimir Voronin și de modificarea articolului 87 din Codul electoral, și anume, modalitatea redistribuirii mandatelor disponibile a partidelor ce nu trec pragul electoral.

Pe 5 octombrie, membrii delegației oficiale a Parlamentului au avut întrevedere cu președintele Comisiei de la Veneția Domnul Gianni Buquicchio și secretarul Comisiei Tomas Markert. Deputații au făcut un schimb de păreri pe marginea agendei politice a RM, și și-au exprimat

implicarea personală în mediul blocajului constituțional creat pe parcursul anului 2009-2010 și au dat asigurări APCE că agenda politică a Republicii Moldova își va păstra consecvența și punctualitatea. Deputatul din partea Franței Josette Durrieu a evidențiat importanța exercițiului democratic care a fost referendumul constituțional

de strîmtorarea drepturilor opoziției, de modificările operate la Codul Electoral. Nici un alt deputat APCE nu a susținut poziția deputatului PCRM.

„Recunoaștem că avem o carență în ceea ce privește listele electorale. Acest fapt a fost menționat și în rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din iunie

ANUNȚ

La **16 octombrie 2010**, începînd cu **ora 10.00**, în incinta Palatului Republicii din Chișinău, va avea loc o ședință festivă, dedicată **Zilei Profesionale a Juristului**.

Dintre oaspeții de onoare fac parte personalități din conducerea de vîrf a statului, precum și nume marcante din justiția națională.

Organizator:

**Uniunea Juriștilor în parteneriat
cu Ministerul Justiției din Republica Moldova**

mat încrederea că în viitorul parlament se va găsi soluția optimă pentru deblocarea instituțională în Republica Moldova prin alegerea președintelui.

Pe agenda sesiunii sînt incluse spre dezbatere și adoptare o serie de rapoarte și rezoluții privind procedura selectării candidaților la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, necesitatea evitării suprapunerii activității Consiliului Europei cu cea a Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, funcționarea instituțiilor democratice în Ucraina, garantarea dreptului la educație a copiilor bolnavi sau cu dizabilități, necesitatea unei acțiuni urgente în cazul copiilor privați de îngrijire parentală, lupta împotriva extremismului etc. De

asemenea, în proiectul agendei sesiunii parlamentare a APCE este propusă o discuție în procedură de urgență pe tema expulzării etnicilor romi din țările europene.

La sesiunea de toamnă a APCE sînt invitate o serie de personalități politice internaționale printre care: Antonio Milososki, ministrul afacerilor externe al fostei Republici Iugoslave a Macedoniei, Nikola Gruevski, prim-ministrul fostei Republici Iugoslave a Macedoniei, Guido Westerwelle, ministrul federal al afacerilor externe din Germania, Angel Gurria, Secretarul general al Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, Jan Fischer, vicepreședinte BERD, informează un comunicat al Legislativului.

S. C.

Mihai Ghimpu a fost invitat să participe la Summit-ul OSCE de la Astana

Republica Moldova dorește ca la Summit-ul OSCE de la Astana să fie adoptată rezoluția care ar permite deblocarea dialogului politic privind soluționarea pașnică a diferendului transnistrean pornind de la integritatea teritorială și suveranitatea țării noastre.

Declarația a fost făcută de Mihai Ghimpu președintele interimar al Republicii Moldova, în cadrul întrevederii cu Amankeldî Jumabaev, ambasadorul Republicii Kazahstan în țara noastră potrivit Serviciului de presă al instituției prezidențiale.

Șeful statului a menționat că Republica Moldova dorește o implicare mai activă a participanților la negocierile în formatul 5+2 în soluționarea problemei transnistrene, inclusiv prin înaintarea unor noi propuneri în depășirea problemei respective. „Soluționarea problemei transnistrene este foarte importantă pentru Republica Moldova, deoarece depășirea acestei crize ne va permite implementarea unui șir de proiecte de modernizare a statului, crearea condițiilor adecvate de trai și activitate

pentru cetățenii de pe ambele maluri ale Nistrului”, a accentuat Mihai Ghimpu.

Ambasadorul Amankeldî Jumabaev a declarat că Kazahstanul susține poziția Republicii Moldova privind principiile de reglementare a diferendului transnistrean. În context, diplomatul kazah i-a transmis președintelui Mihai Ghimpu invitația personală din partea lui Nursultan Nazarbayev, președintele Kazahstanului, de a participa la lucrările summit-ului OSCE, care se va desfășura în perioada 1-2 decembrie în orașul Astana.

În cadrul dialogului au fost discutate și relațiile bilaterale dintre cele două state, fiind menționat că la capitolul respectiv sînt încă multe rezerve nevalorificate. Mihai Ghimpu și Amankeldî Jumabaev au constatat că există toate premisele de a elabora și implementa proiecte investiționale comune, care ar contribui atît la dezvoltarea economiei naționale a Republicii Moldova și a Kazahstanului, cît și la lărgirea spectrului de colaborare bilaterală dintre statele respective.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash**■ **A fost lansată Agenția de Transplant**

La 30 septembrie curent, a avut loc lansarea oficială a Agenției de Transplant. Instituția va organiza și va supraveghea, activitățile de donare, prelevare și transplant de organe, pe întreg teritoriul R. Moldova, asigurând cetățenilor acces egal la serviciile de transplant. Cu această ocazie, în perioada 30 septembrie - 1 octombrie, specialiști din mai multe țări s-au întrunit în cadrul unui atelier de lucru internațional privind activitatea agenției.

Conducătorii instituțiilor medico-sanitare republicane și municipale, precum și reprezentanți ai Ministerului Sănătății s-au întrunit în cadrul unui atelier de lucru cu participare internațională, care a avut genericul „Aspecte legislative, organizaționale și economice ale donării și transplantării de organe, țesuturi și celule umane”. Astfel, specialiștii din R. Moldova au avut posibilitatea să facă schimb de experiență cu specialiști notorii în domeniul transplantului din Cehia, Polonia, Franța, Spania, România.

„Agenția are misiunea de a organiza și supraveghea, pe întreg teritoriul R. Moldova, activitățile de transplant în conformitate cu legislația și în vederea prevenirii traficului ilicit de organe. Ea va promova activitățile de donare, va supraveghea și va coordona acțiunile de prelevare și transplant”, a menționat Igor Codreanu, directorul agenției.

■ **Manifestările de „Hramul Orașului” vor începe mai devreme**

Tradițional, la 14 octombrie, chișinăuienii vor sărbători „Hramul Orașului”. Cu acest prilej, în capitală se vor desfășura o serie de acțiuni și manifestări, care în anul curent vor începe cu o săptămână mai devreme.

Expoziția de fotografii „Chișinăul de ieri, de azi și de mâine”, care va fi vernisată joi, în scuarul Monumentului Ștefan cel Mare și Sfânt, va deschide șirul de acțiuni prilejuate de „Hramul Orașului”. De asemenea, în preajma hramului, pe lângă Gala internațională a teatrelor de păpuși „Licurici 65”, Concursul internațional de dansuri sportive, lansarea albumului omagial „Nicolae Costin”, în anul curent se va desfășura și ediția a II-a a Festivalului de poezie „Grigore Vieru”, a declarat Lucia Culev, șefa Direcției generale Cultură a Consiliului municipal.

În acele zile de festival vor fi dezvelite două plăci comemorative. Una pe blocul unde a locuit poetul, Grigore Vieru și alta pe blocul unde a trăit compozitorul și interpretul, Mihai Dolgan.

Lucia Culev a spus însă că ziua de 14 octombrie nemijlocit va începe cu depuneri de flori.

La finalul concertului, ca de obicei nu vor lipsi nici magnificele focuri de artificii.

Deși în aceste zile de sărbătoare străzile orașului vor fi aglomerate, la ședința operativă a serviciilor și direcțiilor municipale, edilul capitalei, Dorin Chirtoacă a solicitat subdiviziunii responsabile să fie păstrată ordinea publică în această perioadă.

Menționăm că în anul curent, acțiunile și manifestările prilejuate de „Hramul Orașului” vor începe la data de 7 octombrie și vor dura până pe 14 octombrie, inclusiv.

■ **Microbuzele sînt din nou supraîncărcate**

Fiecare face ce vrea. După câteva zile în care șoferii de microbuze au transportat doar pasageri pe scaune, acum mașinile au început să fie din nou supraîncărcate, deși legea nu s-a schimbat.

Conform unei hotărâri de guvern mai vechi, transportarea pasagerilor în picioare în microbuze este interzisă. Săptămîna trecută, mai mulți șoferi au început să respecte cu strictețe această prevedere, după ce poliția a împărțit amenzi pentru supraîncărcare.

Ca să rezolve situația, primăria a propus să fie acceptate 10 persoane în picioare, însă propunerea a fost respinsă de poliție. Astfel, vechea prevedere a rămas în vigoare, iar șoferii care depășesc numărul permis de pasageri își asumă riscul amenzilor, iar pasagerii – riscul calatoriei în condiții de insecuritate.

■ **Moldovenii preferă lemnele, nu gazul natural**

Cetățenii R. Moldova spun că îi costă mai ieftin să-și încălzească casele în sezonul rece cu lemne, decît cu gaz natural.

Cu toate că lemnele s-au scumpit în comparație cu anul trecut, acestea sînt la mare căutare.

Vînzătorii de lemne declară că majorarea tarifelor la gazul natural nu a făcut decît să mărească numărul cumpărătorilor.

Prețul unui metru cub de lemne pentru foc pe strada Calea Basarabiei este de pînă la 1000 de lei.

Potrivit cumpărătorilor, pentru o casă cu mai multe odăi, trebuie să scoată din buzunar circa 6000 de lei.

Ucraina încurajează reformele inițiate de Procuratura din Republica Moldova

Procuratura Generală

Procuratura Generală a Republicii Moldova a găzduit recent o delegație oficială de procurori din cadrul Procuraturii Generale a Ucrainei.

Vizita colegilor ucraineni este prilejuită de demararea reformelor instituționale, pornite cu succes de Procuratura Republicii Moldova, fapt, ce constituie o nouă etapă în derularea dialogului dintre procurorii ambelor state.

Dat fiind că Procuratura din Ucraina se află în pragul reorganizărilor instituționale, colegii ucraineni și-au manifestat interesul față de practica de creare a organelor de autoadministrare a procurorilor moldoveni.

Chiar din prima zi, oaspeții au asistat la ședința Consiliului Superior al Procurorilor (CSP), în cadrul căreia au fost trecute în revistă atît progresele înregistrate, cît și dificultățile întâmpinate în acest amplu proces de reformare. Concomitent, a avut loc un schimb detaliat de opinii în prezența membrilor CSP, asupra necesității de a continua și

menține tendința ascendentă a reformei din ultimul an.

Delegația ucraineană a menționat că relația dintre cele două instituții „este specială iar Procuratura Ucrainei

terminare și în perioada care urmează”, a evidențiat șeful delegației ucrainene.

Procurorul General, Valeriu Zubco a mulțumit colegilor ucraineni pentru prezența

de drept, democrație și drepturi fundamentale”, a declarat Valeriu Zubco.

Delegația din Ucraina a avut întâlniri cu președinții organelor de autoadministra-

va continua să ofere susținerea fermă pentru parcursul reformativ al Procuraturii Republicii Moldova”.

„Apreciam angajamentul conducerii Procuraturii din Moldova și profesionalismul evoluției reformei demarate, care, însă, este necesar să continue cu aceeași de-

la Chișinău și pentru interesul manifestat în ceea ce privește reformarea instituțională. „Prezența dumneavoastră la Chișinău este expresia solidarității cu aspirațiile Procuraturii Republicii Moldova pentru menținerea ritmului accelerat de reformare – bazată pe principiile unui stat

re ai procurorilor, șefii subdiviziunilor nou-create precum și cu alți factori din Corpul de conducere a Procuraturii Republicii Moldova pentru a se familiariza mai bine cu experiența și mecanismele care garantează independența justiției și respectarea drepturilor omului în republică.

Discuții moldo-germane vizînd menținerea și accelerarea reformei în Procuratură

În perioada 6-8 octombrie curent, Valeriu Zubco, Procurorul General al Republicii Moldova, însoțit de Iurie Garaba, președintele Consiliului Superior al Procurorilor și Anatolie Pîrnău, procuror, șef al Secției asistență juridică internațională și integrare europeană, întreprind o vizită de lucru în orașul Munchen.

În decursul a trei zile de aflare în Germania, delegația condusă de dl Valeriu Zubco s-a întrunit și a discutat cu conducerea Procuraturii Generale din München, a Ministerului Justiției din Bavaria, precum și cu Procurorul Federal General de pe lângă Curtea Federală de Justiție din Karlsruhe.

Subliniind caracterul ascendent al relațiilor bilaterale, V. Zubco a evidențiat că, agenda discuțiilor cuprinde un vast

spectru de tematici, precum sistemele juridice din cele două state, căile și modalitățile de extindere a cooperării moldo-germane, progresele realizate de Procuratura Republicii Moldova pe plan legislativ și instituțional.

De asemenea, Procurorul General al Republicii Moldova, a mai menționat că un subiect cu titlu separat l-a constituit discuțiile privind reformelor care sînt în plină desfășurare în cadrul procuraturii din republică, cu identificarea experienței germane și a soluțiilor practice pentru menținerea și accelerarea acestor pași în viitor.

Vizita delegației în Germania este organizată cu suportul Fundației Germane pentru Cooperare Juridică Internațională (Fundația IRZ).

● **Ministerul Justiției**

Modernizarea instanțelor de judecată o prioritate pentru Ministerul Justiției

Modernizarea și ajustarea sediilor instanțelor judecătorești conform standardelor europene constituie un obiectiv

activității eficiente a instanțelor judecătorești și asigurării accesului la justiție a justițiabililor, precum și asigurării

din punct de vedere al infrastructurii, cît și tehnic. În majoritatea sediilor instanțelor de judecată au fost efectuate reconstrucții și reparații capitale în limita surselor bugetare alocate în acest sens.

Este necesar de menționat, că toate instanțele judecătorești din țară, cu unele excepții, cum ar fi spre exemplu, Judecătoriile Centru, Ciocana și Buiucani, mai mult sau mai puțin, de săli de judecată amenajate și dotate cu tehnica necesară pentru desfășurarea ședințelor de judecată. De asemenea, trebuie de evidențiat faptul, că Judecătoriei Buiucani i-a fost alocat un nou sediu, precum și surse bugetare suficiente pentru ajustarea acestuia în funcție de necesități. Problema lipsei sălilor de judecată în instanța dată va fi soluționată pe parcurs.

În general, instanțele judecătorești dispun de peste 150 de săli de judecată amenajate și dotate tehnic. Aspectul organizatoric al activității interioare a instanțelor judecătorești, inclusiv desfășurarea proceselor de judecată în sălile respective, ține de competența președinților de judecată. Ministerul Justiției întreprinde măsuri și consideră că problema neutilizării sălilor de judecată va fi depășită pe parcurs, după caz, și cu implicarea Consiliului Superior al Magistraturii, organ instituit în scopul autoadministrării judecătorești, investit cu drepturi de aplicare a măsurilor coercitive față de președinții instanțelor judecătorești, precum și față de judecători pentru nerespectarea cerințelor impuse sistemului judecătoresc prin actele legislative și normative.

tiv prioritar pentru Ministerul Justiției, în acest scop fiind întreprinse măsuri concrete. Așadar, în vederea asigurării

solemnității proceselor de judecată, în majoritatea sediilor instanțelor judecătorești se creează condiții adecvate, atît

◆ Opinii

Carențe legislative la reglementarea infracțiunii de contaminare cu maladia SIDA

Aspectul asupra căruia dorim să atragem atenția cititorului este alin.(5) al art.212 „Contaminarea cu maladia SIDA” Cod penal, introdus prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008 intrat în vigoare la data de 24 mai 2009.

Astfel, alin.(5) al art.212 CP reglementează două modalități alternative de liberare de răspundere a făptuitorului, și prevede că: „Persoana care a săvârșit acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) nu este pasibilă de răspundere penală:

1) dacă a comunicat din timp persoanei puse în pericol de a fi contaminată despre existența la primul a maladiei SIDA;

2) dacă persoana pusă în pericol de a fi contaminată știa despre existența acestei

maladii, dar benevol a săvârșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare.”

Prima modalitate de eliberare de răspundere penală este binevenită. Totuși în acest sens urmează să facem anumite precizări comparative. Astfel, în literatura de specialitate, făcându-se analiză la prevederile art.211 CP, „Transmiterea unei boli venerice”, se menționează că consimțământul victimei de a i se transmite boala venerică nu reprezintă un temei de liberare de răspundere penală. Totodată, latura obiectivă la art.211 CP și alin.(2) art.212 CP sînt identice, diferența constituind doar boala care se transmite, boala venerică sau maladia SIDA. Prin urmare, contaminarea cu maladia SIDA fiind o componentă de infracțiune cu grad de prejudiciu mai mare decît transmiterea unei boli venerice.

În acest sens, observăm că legiuitorul în alin.(5) al art.212 CP legalizează liberarea de răspundere penală referitor la comiterea unei infracțiuni mai grave, dar omite să reglementeze această liberare pentru o infracțiune a cărei grad prejudiciabil este mai redus.

Pentru a exclude posibilitatea atragerii inechitabile la răspundere penală pentru fapta prevăzută de art.211 CP săvârșită cu consimțământul victimei propunem introducerea în acest articol a alineatului (3), care să reglementeze liberarea de răspundere în cazul consimțământului victimei.

A doua modalitate de liberare de răspundere penală prevăzută în alin.(5) al art.212 considerăm necesar a fi reformulată. În varianta actuală această modalitate presupune un text care aglomerează inutil normativitatea penală, deoarece nu este prezentă legătura cauzală dintre fapta și consecințele prejudiciabile, căci persoana pusă în pericol de a fi contaminată știa despre existența acestei maladii și benevol a săvârșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare. Prin urmare, acțiunile făptuitorului nu au incidență cauzală asupra consecințelor, deci nu există infracțiune, și ca rezultat nu este necesar de a libera de răspundere (de exemplu, cunoscînd că seringa a fost folosită de către un bolnav, își administrează substanțe narcotice).

Sursa de inspirație pen-

tru prevederea din alin.(5) al art.212 CP a RM a servit introducerea în Codul penal al Federației Ruse la data de 8 decembrie 2003 a unei notificări în art.122 CP a FR, care stipulează că „Persoana care a săvârșit acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) este liberată de răspundere penală dacă persoanei puse în pericol de a fi contaminată sau persoanei contaminate cu maladia SIDA i-a fost comunicat din timp existența la primul a acestei maladii și benevol a săvârșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare”.

Transcriind această normă penală din Codul penal al Federației Ruse, legiuitorul moldav a comis o eroare gramaticală, care a servit pentru carențele menționate anterior. Așadar, observăm că legiuitorul rus prevede o singură modalitate de liberare de răspundere. Aceasta se caracterizează prin următoarele condiții:

– săvîrșirea de către făptuitor a acțiunilor prevăzute la alin.(1) sau (2);

– victimei i-a fost comunicat din timp că făptuitorul este contaminat cu maladia SIDA;

– consimțământul, expri-

mat benevol de către victimă în săvîrșirea acțiunilor ce au constituit pericol de contaminare.

Totuși legiuitorul moldav, în loc de o singură modalitate de liberare de răspundere penală, a reglementat două modalități. Subliniem că textul din alin.(5) art.212 CP a RM este practic identic cu cel din art.122 CP a FR, deosebirea esențială fiind înlocuirea conjuncției „și” prin conjuncția „sau”. Astfel, legiuitorul rus utilizează expresia „... persoanei contaminate cu maladia SIDA i-a fost comunicat din timp existența la primul a acestei maladii și benevol a săvîrșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare”. Dar legiuitorul moldav reglementează: „Persoana care a săvîrșit acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) nu este pasibilă de răspundere penală dacă a comunicat din timp persoanei puse în pericol de a fi contaminată despre existența la primul a maladiei SIDA sau dacă persoana pusă în pericol de a fi contaminată știa despre existența acestei maladii, dar benevol a săvîrșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare.” (subl.aut.).

Observăm că utilizarea incorectă a unei conjuncții conduce la reglementări penale colizionare. Deasemenea, dorim să evidențiem că inclusiv și prima modalitate de liberare de răspundere penală este lacunară, deoarece prevede doar comunicarea victimei despre faptul contaminării, dar nu și consimțământul acesteia, care este prevăzut doar în a doua modalitate.

Luînd în considerație cele menționate mai sus, propunem legiuitorului nostru să opereze modificări în art.212 alin.(5) CP a RM în următoarea redacție „Persoana care a săvîrșit acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) este liberată de răspundere penală dacă persoanei puse în pericol de a fi contaminată sau persoanei contaminate cu maladia SIDA i-a fost comunicat din timp existența la primul a acestei maladii și victima benevol a săvîrșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare”. Aceași prevedere trebuie să fie inclusă și în art.211 alin. (3) CP a RM.

Vladimir PALAMARCIUC,
student anul IV USM

Protecția datelor cu caracter personal: între interesul cetățeanului și interesul suprem al statului

Deși consfințită prin Constituție, printr-o lege și prin semnarea unei Convenții europene omonime, protecția datelor cu caracter personal rămîne a fi un domeniu în care predomină ignoranța funcționarilor și curiozitatea nestăvilă a jurnaliștilor. Sistemul medical, interceptarea convorbirilor telefonice și finanțarea partidelor politice sînt sectoarele cele mai problematice la capitolul protecției datelor cu caracter personal. Acestea și alte aspecte ale problemei au fost discutate de către experți, specialiști în domeniu și jurnaliști, în cadrul unei mese rotunde cu genericul „Protecția datelor cu caracter personal – limitele libertății de exprimare”.

Problema pusă în discuție de către IDIS „Viitorul” nu este una nouă pentru societatea noastră. Aceasta însă pare să fie conștientizată de către cetățeanul simplu doar în momentul în care i se încalcă vădit dreptul la viața privată. Din cauza unui șir de lacune în legislație, chiar și unele instituții ale statului, care au drept scop promovarea și apărarea intereselor cetățeanului își permit, nu de puține ori, ingerința în viața privată, argumentul invocat fiind interesul suprem al statului. Statul este considerat de multe persoane ca fiind abilitat să intervină, deoarece el stă la paza intereselor naționale. Totodată, se presupune că, cel puțin teoretic, la baza oricărei intervenții în sfera noastră privată stau motive ce țin de menținerea securității statului. Pe de altă parte, este dificil a trasa o barieră între interesul public și apărarea vieții private, ceea ce permite mijloacelor mass-media axate pe senzațional să exploateze această vulnerabilitate. Astfel, ne pomenim în situații cînd vedem la televizor fața copiilor abuzați sexual sau datele personale ale oamenilor vina cărora nu a fost probată în instanță.

Totuși, un jurnalist spre exem-

plu, este mai degrabă perceput ca un pericol pentru viața noastră intimă decît statul. În realitate însă, cetățenii sînt mult mai vulnerabili în raport cu statul și asta deoarece structurile statului dispun de instrumente mult mai rafinate decît jurnaliștii. Părerea este împărțită și de către Cornel Ciurea, expert IDIS „Viitorul”. „Este practic imposibil să-ți dai seama cînd ești urmărit de către stat, întrucît metodele de filare și supraveghere ale serviciilor speciale sînt mult mai sofisticate, astfel încît cetățeanul nu poate să-și dea seama de imixtiunea în viața lui personală”, susține acesta. Expertul mai spune că niciodată nu putem ști cînd vom suporta amestecul statului în treburile noastre private. Chiar și cele mai influente persoane din stat sînt expuse unui asemenea risc, interceptarea convorbirilor telefonice ale lui Serafim Urechean și Veaceslav Untilă servind drept dovadă în acest sens. „Acest amestec abuziv arată că democrația ca sistem politic de vîtrînă poate să funcționeze relativ acceptabil, dar oamenii vor rămîne în continuare la cheremul statului, care va exercita asupra lor influențe inevitabile”, conchide Cornel Ciurea.

În 2007, în Republica Moldova a fost adoptată Legea privind protecția datelor cu caracter personal. Tot atunci a fost creată și instituția menită să ne protejeze de ingerințele nemotivate ale statului – Centrul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. După ce a activat doi ani, această instituție a propus adoptarea unei legi cu totul noi în acest domeniu. Percepția instituției este că cetățenii în Republica Moldova sînt total neajutorați în raport cu statul. Chiar dacă vechea lege prevede situațiile în care dreptul nostru la viața privată este încălcat, ea nu stabilește clar sancțiunile care pot fi aplicate celor care atentează asupra libertății noastre. Principalele domenii în care ne dovedim vulnerabili sînt medicina, convorbirile telefonice, anchetele realizate de instituțiile statului, etc.

Deși autoritățile sînt pe ultima sută de metri în elaborarea noii Legi privind protecția datelor cu caracter personal, proiectul acesteia nu se află deocamdată în posesia avizului Comisiei Europene și Eurojust. La acest moment, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care ar trebui să vegheze asupra respectării confidențialității și securității datelor, ce nu trebuie să fie la cheremul oricui, nu dispune de pîrghii legale pentru a interveni. A trecut deja un an de cînd au fost înaintate spre aprobare Guvernului „Cerințele față de asigurarea secu-

rității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal” și „Regulamentul registrului manual al deținătorilor de date cu caracter personal”. Fără aceste documente, activitatea Centrului e oarecum paralizată, fapt confirmat și de către Vasile Foltea, directorul adjunct al instituției. „Noi ne-am ciocnit pînă acum de foarte multe deficiențe și chiar situații cînd nu putem aplica prevederile legii actuale, care este în vigoare. Nu este prevăzută răspunderea contravențională pentru

de date de care dispune în scop personal, Centrul poate doar constata încălcarea, iar pedeapsa o aplică șeful respectivului funcționar.

Corneliu Gurin expert juridic, Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT a sugerat o soluție pentru dificultăți de acest gen. El a propus elaborarea unui nomenclator în care să fie inserate toate datele ce pot fi calificate drept informație cu caracter personal, pentru a evita definițiile vagi și a nu lăsa loc pentru interpretări. „Altfel, ajungem la conflict și în instanță ne ciocnim de o altă interpretare”, a precizat expertul.

Și Cornel Ciurea consideră oportună promovarea noii Legi privind protecția datelor cu caracter personal, chiar dacă și ea este un produs al statului, trebuie susținută cu tărie în forma sa cea mai radicală. Chiar dacă protecția pe care ne-o oferă este destul de firavă, nu trebuie să uităm că un scut mic este mai bine decît absența oricărui scut”, remarcă Ciurea.

Masa rotundă a avut loc în cadrul proiectului european: „Dezvoltarea și promovarea unui climat media-tic modern în Republica Moldova”, proiect care este implementat de IDIS „Viitorul” în comun cu Centrul de Investigații Jurnalistice. Evenimentul se înscrie în contextul Zilelor Dreptului de a Ști, organizate de Centrul „Acces-Info”, marcate și de consemnarea celui de-al zecea-lea an de la adoptarea Legii cu privire la accesul la informație.

Liliana STRÎMBANU

Influența morbidității judecătorilor asupra calității actului justiției

Recent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” competitorul Ghenadie Rotaru a prezentat în fața consiliului științific specializat, teza de doctor în medicină intitulată „Aspectele medico-sociale și psihologice ale morbidității judecătorilor în Republica Moldova”.

Este cunoscut faptul că în multe țări studierea factorilor nocivi care influențează negativ judecătorul în procesul înfăptuirii justiției este tratată la nivel statal. Spre exemplu, în SUA, în anii '80 ai secolului trecut, în programul de pregătire a judecătorilor a fost inclus un compartiment dedicat stresului profesional și diminuării acestuia. În Rusia, în anul 2004, s-a instituit serviciul psihologic pentru judecători și organizarea dispensarizării lor anuale, iar în Noua Zelandă judecătorii sînt incluși în categoria profesională cu risc sporit. În multe țări a fost adoptată asigurarea obligatorie de stat a vieții și sănătății judecătorului.

În Republica Moldova problemele date rămîn la nivel de discuții, fiind abordate, mai întîi de toate, de însuși corpul de judecători.

Autorul acestor rînduri a prezentat o recenzie asupra autoreferatului tezei de doctor vizate, menționînd că tema abordată de competitor este una de pionierat în spațiul științific al Europei de Est. Pentru prima dată, de pe pozițiile medicinei moderne sînt analizate condițiile de muncă și stresul profesional specific, care generează multiple probleme de sănătate somatică și psihologică judecătorilor. În Republica Moldova încă nu este conștientizat faptul că, în mare măsură, calitatea actului justiției depinde de o sumedenie de factori, care influențează sănătatea judecătorilor. În acest context auto-

rul tezei a evaluat aspectele medico-sociale și psihologice ale morbidității judecătorilor, apreciînd și determinînd morbiditatea generală la judecători, a evaluat factorii de risc profesional la judecători, a studiat psihologia personalității magistraților, evidențiînd particularitățile de personalitate pe criteriul gradului de rezistență la stresul profesional judecătoresc, a elaborat metode și recomandări de ameliorare, menținere și promovare a sănătății judecătorilor. Esențial este faptul că autorul, pentru prima dată, a analizat și a efectuat un studiu complex al sănătății, morbidității și chiar vieții profesionale a judecătorilor.

Lucrarea are la temelie un șir de investigații nu doar teoretice, rezumate din știința contemporană, dar și practice, întemeiate pe statistica judiciară, pe condițiile actuale de muncă a judecătorilor, pe calitatea legislației, influențată de modificări și completări permanente, pe rezultatele interviuării majorității judecătorilor potrivit unor chestionare speciale etc.

În baza investigațiilor, autorul tezei ajunge la următoarele concluzii:

1. Morbiditatea psihosomatică a judecătorilor este influențată de stagiul juridic general, durata activității în funcția de judecător, numărul dosarelor examinate și caracterul acestora, implicarea emoțională etc. În structura morbidității somatice la judecători predomină afecțiunile sistemului cardiovascular – 53,15%, urmate de bolile sistemului digestiv, diabet zaharat și altele, acestea fiind mai răspîndite decît la alte categorii de funcționari în stat.

2. Particularitățile activității de judecător situează această profesie în categoria celor cu grad sporit de

factori stresanți. Pentru judecători factorii generatori de stres care influențează negativ starea sănătății somatice și psihice, sînt: volumul de lucru în creștere permanentă;

insuficiența de timp; legislația în continuă reformare; aflarea judecătorilor la intersecția intereselor conflictuale în sfera politică, economică, socială, culturală etc.

3. Prezența în totalul corpului judecătoresc a diferitor grupuri de judecători cu un nivel diferit de rezistență la acțiunea factorilor stresanți, care influențează calitatea procesului decizional.

4. Rezultatele investigațiilor propun o metodologie de diagnostic a particularităților de personalitate în programul de selecție a candidaților la funcția de magistrat și în procesul de definire a postului, care include testarea psihometrică (chestionarele de specialitate respective) și consultarea medicului psiholog.

Conducătorul științific al tezei este dl Ion Mereuță, cunoscut autor al multor lucrări științifice nu doar în domeniul medicinei, ci și al dreptului, așa spune – una dintre puținele

gistraturii – pentru introducerea în programul de examinare a candidaților la funcția de judecător și în procesul profesiografic a cercetării psihodiagnostice, cu scopul evidențierii particularităților de personalitate a candidatului și a corespunderii lui cu profilul de personalitate al magistraților (prezentarea certificatului medical prevăzut de art.6 lit.f) din Legea „Cu privire la statutul judecătorului” nici pe departe nu dă răspuns la întrebarea dacă starea psihologică permite pretendentului să devină judecător).

Lucrarea doctorandului Ghenadie Rotaru ar fi utilă și Ministerului Sănătății – în vederea monitorizării stării de sănătate a judecătorilor prin: organizarea investigațiilor medicale anuale într-o instituție specializată de rang republican, ele incluzînd aprecierea stării somatice și psihice, urmată de elaborarea concluziei respective în conformitate cu competențele profesionale; organizarea serviciului psihologic în sistemul judecătoresc care ar prevedea introducerea funcției de medic-psiholog consultant și amenajarea oficiilor pentru recuperarea neuropsihică în incinta judecătoriilor; luarea unor măsuri precoc de profilaxie managerială și medico-socială în scopul înlăturării riscurilor și stresurilor profesionale.

Utilizarea rezultatelor investigațiilor conținute în teză ar influența pozitiv, în opinia noastră, calitatea actului justiției, fapt dorit de întreaga societate.

Victor PUȘCAȘ,
judecător la Curtea
Constituțională,
doctor în drept, conferențiar
universitar,
Om Emerit în jurisprudență

Un minut din viața unui copil ... deținut

În perioada 4-7 octombrie la penitenciarul de la Lipcani, s-a desfășurat un atelier video, iar actorii și regizorii propriilor filme sînt copiii deținuți.

Copiii au învățat să filmeze, să editeze și să monteze propriile lor filme cu durata de 1 minut. Tot ei au fost actorii și principalii protagoniști ai mini-peliculelor. Ei au fost ajutați de o echipă de experți internaționali, iar producția lor finală a abordat diverse teme, care îi preocupă. Printre acestea sînt problemele care îi afectează și care i-au adus în penitenciar, lucrurile pe care vor să le schimbe la ei acasă, în familie, comunitate etc.

Atelierul a fost organizat de UNICEF cu sprijinul Ministerului Justiției și al Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

„Prin această inițiativă vrem să le oferim copiilor deținuți posibilitatea de a spune publicului larg și factorilor de decizie ce lucruri îi preocupă și de ce au nevoie ca să înceapă o viață nouă, mai bună”, a menționat Alexandra Yuster, reprezentantul UNICEF în Moldova la ceremonia de lansare a atelierului „One Minute Junior”.

La rîndul său, Alexandru Tănase, ministrul Justiției, consideră că „această inițiativă se înscrie perfect în seria de măsuri de promovare a programelor de reabilitare și incluziune socială a copiilor deținuți care au dreptul la o a doua șansă atunci cînd ies la libertate”.

În prezent, în R. Moldova se află în detenție 68 de copii, dintre care 62 sînt băieți (34 din ei sînt minori) la penitenciarul de la Lipcani și 6 fete la penitenciarul de la Rusca.

Atelierul video „One Minute Junior” a devenit celebru printre copiii din țările Europei, Balcani și CSI pentru faptul că promovează vocile copiilor aducîndu-le în atenția maturilor care iau decizii.

De ce a crescut criminalitatea în Republica Moldova?

Potrivit datelor statistice, în primele 8 luni ale anului 2010 nivelul criminalității pe teritoriul Republicii Moldova se află în creștere cu 34,6 %.

Analizînd situația criminogenă din republică pentru primul semestru 2010, s-a constatat o dinamică neuniformă ce ține de primirea, înregistrarea și evidența sesizărilor și altor informații despre infracțiuni.

În vederea determinării problematicei și depășirii cauzelor și condițiilor care generează acest fenomen, consolidării eforturilor comune în acest scop, Procuratura Generală a preconizat pentru luna septembrie curent desfășurarea ședințelor comune cu participarea președinților raioanelor și comisarilor de poliție vizînd conlucrarea cu organele de drept în prevenirea și combaterea criminalității.

În acest context, în mun.Bălți, a fost convocată recent prima ședință, în cadrul căreia s-a făcut analiza cauzelor și condițiilor care au favorizat situația criminogenă în zona respectivă, relevarea formelor și metodelor de combatere a acestui fenomen, precum și aplicarea uniformă a legislației penale și procesual-penale de către toate organele de drept pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În cadrul ședinței unii conducători ai organelor de forță au invocat drept motiv de creștere a criminalității faptul că, anterior, conducerea MAI nu le permitea punerea la evidență a crimelor nedescoperite sau în care făptuitorii nu erau cunoscuți.

Din acest motiv, în timpul respectiv se constata că peste 99,9% din infracțiuni erau descoperite. Aceasta ar însemna că 100 din cele 100 de infracțiuni comise în unitatea administrativ teritorială erau descoperite, ori infractorul era identificat, ceea ce era de fapt departe de realitate. În concluzie, faptul dat poate fi considerat doar o manipulare a cifrelor pentru a crea o imagine bună, artificială a activității organelor afacerilor interne la acest compartiment.

Astfel, s-a atestat faptul că, fiind condiționate de conceptul vechi asupra acestui fenomen, pentru a crea o imagine bună la acest compartiment, infracțiunile pur și simplu se tănuiau.

Potrivit conceptului legal susținut de conducerea organelor de drept la moment, conducătorii organelor de drept din teritoriu sînt orientați de a primi, înregistra și examina toate sesizările și alte informații despre infracțiuni parvenite de la cetățeni.

Prin urmare, analiza efectuată relevă că de fapt înregistrarea

sau luarea la evidență a tuturor infracțiunilor este un fenomen pozitiv în activitatea organelor de drept care evident atestă o majorare statistică a numărului de ilegalități și care anterior se tănuiau „cu succes” de către angajații MAI, executîndu-se „strategia prevenirii și combaterii criminalității” implementată și susținută de fosta conducere a MAI prin jonglarea cifrelor statistice.

Treptat această practică vicioasă se înlătură pentru ca populația să cunoască starea reală, a lucrurilor, obiectiv realizat la ședința din mun.Bălți.

Ședințe analogice se preconizează și pentru Zonele Centru și Sud.

◆ Cronică

Noi dosare penale trimise în instanță de Procuratura Anticorupție

Statisticile Procuraturii Generale arată că în primele 8 luni ale anului curent în republică au fost înregistrate 14 cazuri de corupere activă și 127 de corupere pasivă. Potrivit Procuraturii Anticorupție, în flagrant delict au fost reținute mai multe persoane cu funcții de răspundere.

În privința lor au fost pornite cauze penale pe motiv de corupere pasivă și trafic de influență. Printre aceștia se numără: doi colaboratori de poliție din cadrul Comisariatului de poliție Ialoveni, care au extorcat și primit de la o persoană 1200 euro, pentru a nu intenta o cauză penală în privința ultimului. Deși persoanele în cauză sînt reținute, oamenii legii nu au reușit pînă în prezent să dea de urma banilor.

De corupție pasivă este învinuită și o referentă a Curții Supreme de Justiție, care, susținea că are influență asupra judecătorilor din cadrul Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău și poate să influențeze, urgentînd astfel,

contra sumei de 400 de euro, examinarea unui dosar civil. Aceeași învinuire este adusă unui ofițer superior de urmărire penală a Departamentului urmărire penală, care a extorcat

privința acestuia. Totodată, mai sînt învinuiți: colaboratorul Comisariatului de poliție a raionului Ialoveni, care a extorcat și a primit de la o persoană 300 euro pentru adoptarea unei decizii favorabile în interesul feciorului său; 3 colaboratori de poliție ai Comisariatului de poliție din raionul Ștefan Vodă, care au pretins și primit 3000 euro de la un cetățean pentru neînceperea urmăririi penale, pe motivul depistării în automobilul acestuia a unei cantități de marijuana, doi dintre acești colaboratori au mai extorcat și primit de la un cetățean 800 euro și 100 dolari pentru neînceperea urmăririi penale în privința ultimului. Într-un alt caz de corupție, este vorba de colaboratorul instituției penitenciare P-12 din Bender, care prin extorcarea a pretins mijloace

bănești în sumă de 6000 dolari SUA de la un cetățean, pentru influențarea funcționarilor competenți în vede-

rea organizării eliberării înainte de termen a unui condamnat, deținut. De asemenea, mai sînt acuzați: 2 inspectori ai Poliției criminale a Comisariatului de poliție Glodeni, care au extorcat de la o femeie 1000 euro pentru neatragera la răspundere penală a 2 persoane, pentru săvîrșirea infracțiunii de punere în circulație a unei bancnote false; un ofițer al Serviciului de urmărire penală al Comisariatului de poliție din raionul Florești, care a extorcat și primit de la o persoană 8000 lei, pentru încetarea urmăririi penale în privința ultimei; șeful Sectorului administrativ-militar al Consiliului raional Glodeni, sub pretextul favorizării și urgentării eliberării livretului militar pe numele unui tînr care prin extorcarea pretindea de la ultimul 500 lei; un inspector al Secției poliției rutiere a Comisariatului de poliție al raionului Cahul, pentru neîntocmirea procesului-verbal contravențional și restituirea permisului de conducere extorcînd 600 lei; un inspector al Secției poliției rutiere a Comisariatului general de poliție din mun. Chișinău ce a extorcat bani de la un cetățean pentru a nu fi tras

la răspundere pentru conducerea automobilului în stare de ebrietate; inspectorul Comisariatului raional de poliție Strășeni, care împreună cu un inspector al Direcției generale servicii operative și un ofițer de urmărire penală din Direcția generală urmărire penală a MAI, au extorcat de la un cetățean 5000 euro pentru eliberarea ultimului și încetarea urmăririi penale; șeful Secției de poliție a or. Ialoveni a Comisariatului de poliție a raionului Ialoveni, care a extorcat de la un cetățean 3000 lei, pentru a nu înregistra în modul stabilit de lege cazul de furt și a nu porni urmărirea penală pe această cauză; ofițerul de urmărire penală a Comisariatului de poliție a raionului Drochia, care a extorcat și a pretins de la o persoană 1000 euro. În contextul dat, trebuie menționat și faptul coruperii pasive comise de colaboratorii Comisariatului de poliție al raionului Ungheni.

Pe majoritatea cauzelor penale procurorii deja au finisat urmărirea penală, cauzele fiind expediate în instanța de judecată pentru examinare.

S. C.

Tineri moldoveni dați în căutare de FBI

Șapte cetățeni moldoveni au ajuns în atenția FBI, fiind acuzați de fraude bancare, spălare de bani și folosire de pașapoarte false. Doi dintre ei, Victoria Opincă, în vîrstă de 21 de ani, și Alina Turuță, de 22 de ani, au fost reținute.

Tinerile sînt acuzate că au deschis mai multe conturi bancare și că au retras cîte 25 de mii de dolari.

Dacă vor fi găsite vinovate, fetele riscă, 30 de ani de pușcărie, achitarea unei amenzi de un milion de dolari, precum și restituirea banilor obținuți ilegal.

Alți cinci moldoveni sînt dați în urmărire. Aceștia sînt Marina Oprea, Cătălina Cortac, Ion Voloșciuc, Lilian Adam și Dorin Codreanu, care au între 19 și 21 de ani. Tinerii au ajuns în SUA prin proiectul „Work&Travel”.

Potrivit FBI, în vara trecută, cît s-au aflat în Statele Unite, ei au deschis mai multe conturi bancare de pe care au reușit să retragă pînă la 15 mii de dolari.

Pungașii vă urmăresc prin microbuze

Închisoare de pînă la doi ani riscă un bărbat din capitală care își făcuse ocupație din sustragerea portmoneelor din buzunar și genți străine.

Adrian Jovmir, șeful Centrului de presă al Comisariatului general de poliție, a declarat că bărbatul, de 31 de ani, a avut, la sfîrșitul săptămîinii o zi cu ghinion.

El și-a început „ziua de muncă” într-un microbuz de pe ruta 113, care se deplasa din sectorul Ciocana spre Botanica. Studiind anturajul, el și-a concentrat atenția asupra unei tinere, care i-a părut mai înstărită. Bărbatul s-a apropiat de ea și la un moment a izbit-o, dînd impresia că a făcut-o din cauza unei manevre a microbuzului.

Fata a observat cum, în momentul incidentului, bărbatul scotea portmoneul din geanta ei și a început să strige. Bărbatul a părăsit în grabă microbuzul, dar spre nenorocul lui în preajmă se aflau polițiști specializați pe infracțiuni de acest

Acțiunile bărbatului cad sub incidența prevederilor art.192 „Pungașie”, Cod Penal. Dacă instanța îl va găsi vinovat, el riscă pedeapsă cu amendă în mărime de la 6 la 10 mii de lei sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, ori închisoare de pînă la doi ani.

gen. Polițiștii l-au reținut, au găsit asupra lui portmoneul fetei și l-au condus la Comisariatul de poliție din sectorul Ciocana, unde a fost documentat.

Pungașul este locuitor al municipiului Chișinău, anterior judecat pentru crime analogice și consum de droguri.

A FOST RELANSATĂ RUTA DE TREN CHIȘINĂU – ODESA

Le ceremonia de relansare a rutei de tren Chișinău – Odesa, prin regiunea transnistreană, a luat parte prim-ministrul Vlad Filat. În alocuțiunea sa, premierul a menționat că este foarte importantă reluarea acestei rute, suspendate

acum patru ani. „Acest tren va transporta nu doar pasageri, el are menirea de a face legătura dintre oameni, dintre cele două maluri ale Nistrului”, a spus șeful guvernului. Prim-ministrul a mai menționat că reluarea acestei rute de tren este un bun exemplu că, atunci cînd îți propui obiective și muncești, neapărat le îndeplinești. „Este doar un început. Urmează să acționăm în continuare în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă oamenii”, a spus el. Vicepremierul pentru reintegrare Victor Osipov a menționat că în întreaga

lume trenurile sînt un simbol al stabilității. „Relansarea acestei rute înseamnă și o legătură între cele două maluri ale Nistrului, care, sînt sigur, va funcționa stabil”, a spus el. Serghei Pirojkov, ambasadorul Ucrainei în Moldova, a menționat că Ucraina tot tim-

pul și-a dorit relații bune cu Moldova, iar relansarea rutei de tren Chișinău – Odesa constituie o nouă pagină în relațiile bilaterale. Ambasadorul a amintit că, acum jumătate de an, a fost reluată și legătura avia dintre Moldova și Ucraina. Serghei Pirojkov a fost și unul dintre primii pasageri ai trenului Chișinău – Odesa. El a fost însoțit de premierul Vlad Filat pînă la vagon. Înainte de ceremonie, Vlad Filat s-a familiarizat cu condițiile în care vor călători pasagerii și a discutat cu oamenii referitor la această nouă rută.

Dosarele pentru „Prima Casă” pot fi depuse la preturile de sector

După cum au anunțat autoritățile municipale, pentru a se înscrie în Programul „Prima Casă”, beneficiarul trebuie să depună un set de acte: cerere-tip, în care se va consemna numărul de camere solicitat, în original; copia buletinului de identitate al solicitantului și a membrilor familiei adulți și/sau altor persoane aflate la întreținere (însoțite de original); copia certificatului de naștere al membrilor familiei și/sau a altor persoane aflate la întreținere (însoțit de original); copia certificatului de căsătorie (însoțit de original); copia sentinței de divorț definitivă și irevocabilă (după caz, însoțit de original etc.). După ce persoana va depune dosarul la pretură, acesta va fi examinat de o comisie din cadrul primăriei și de către reprezentanții băncii. Potrivit prevederilor programului, inițial beneficiarul va achita un avans în mărime de 5-30% din costul apartamentului și va obține un credit, pe

o perioadă de la 10 pînă la 30 de ani, cu o rată de 9 % anual. După care, va beneficia de o perioadă de grațiere, pînă la data în exploatare a blocului locativ. Pe perioada de creditare, apartamentele vor fi gajate, iar beneficiarii devin adevărați proprietari ai locuinței după onorarea în totalitate a angajamentelor față de bancă. Lucrările de construcție a primului bloc locativ din programul „Prima Casă”, din str. Ghiocelor, vor începe săptămîna viitoare. Primăria Chișinău a eliberat deja autorizația de construcție în acest sens. În general, perioada prevăzută pentru construcția locuințelor nu va depăși 30 de luni. Se negociază și cu companiile private, pentru a include blocurile de locuință nefinalizate în acest program. De menționat că Primăria Chișinău nu a stabilit un termen limită de depunere a dosarelor.

Partenerii din UE cred că AIE este forța care poate continua reformele

„Opinia partenerilor europeni este că Alianța pentru Integrare Europeană este cea forță care poate continua reformele și onora angajamentele asumate în raport cu UE. Alianța este cea care poate capitaliza suportul politic, moral și financiar

de care se bucură țara actualmente”, a declarat Victor Chirilă, directorul executiv al Asociației pentru Politică Externă.

Expertul a subliniat că, dacă se dorește ca aceste reforme să continue, este nevoie de unitatea Alianței. „Alianța fără îndoială a

auzit aceste mesaje și speră că le va urma. Totuși, vom asista la o luptă mai dură între componentele AIE în campania electorală, dar cred că partidele nu vor depăși anumite limite care le vor împiedica să se unească, să coopereze după alegerile din noiembrie. De aseme-

nea, în timpul campaniei nu se vor deda unor învinuiri foarte dure”, a menționat expertul.

„Dacă liderii AIE nu vor ține cont de mesajele partenerilor din UE își vor îngusta spațiul de manevră după alegeri”, a mai spus Victor Chirilă.

• La solicitarea cititorilor

Drepturile generale ale condamnaților și dreptul la obiecte și produse de primă necesitate

Conform prevederilor Statutului executării pedepsei de către condamnați, deținuții au dreptul:

– să fie informați despre drepturile și obligațiunile lor;

– la un tratament decent și amabil din partea administrației penitenciarului;

– la securitatea personală;

– să beneficieze în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente;

– să înainteze cereri și plângeri (reclamații, propuneri, sesizări) administrației penitenciarului, organelor ierarhice superioare, instanțelor judiciare, procuraturii, Comitetului pentru plângeri, organelor autorităților publice centrale și administrației publice locale, asociațiilor obștești, precum și organizațiilor interstatale pentru apărarea și respectarea drepturilor omului;

– să comunice familiei și rudelor apropiate locul deținerii;

– să dispună de timpul liber acordat în funcție de programul zilei, respectând regulile de comportament stabilite;

– de a avea cont personal de peculiu;

– să primească pachete cu provizii, colete, banderole și să păstreze produse alimentare, cu excepția celor care necesită prelucrare termică înainte de a fi consumate și a băuturilor alcoolice;

– să procure și să primească în pachete lucruri de primă necesitate în asortimentul prevăzut de anexa nr. 6 la Statutul executării pedepsei de către condamnați pentru păstrare și/sau consum;

– la întrevăderi cu rudele și alte persoane de o durată și în numărul determinat de legislație;

– la asistență juridică pe bază de contract din partea avocaților, precum și a altor persoane autorizate să acorde astfel de asistență;

– la pensie, în condițiile legii;

– să procure, prin rețeaua de comerț, literatură, să aboneze și să primească ziare și reviste, fără a se limita numărul lor, din contul mijloacelor proprii sau ale altor persoane;

– la convorbiri telefonice de la telefonul public, din cont propriu, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare;

– să participe la acțiunile culturale și sportive, să frecventeze biblioteca, să practice jocurile de masă permise;

– să primească și să expedieze, din cont propriu,

scrisori, telegrame și petiții, fără a se limita numărul lor, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare și prezentul Statut;

– să se întâlnească cu avocații, persoanele ce au dreptul de a acorda asistență juridică, cu mediatorul sau alte persoane prevăzute de lege, frecvența cărora este nelimitată;

– să practice orice confesiune;

– din cont propriu, să expedieze rudelor sau altor persoane colete, pachete și banderole, în condițiile prevăzute de Codul de executare;

– în cazul decesului sau îmbolnăvirii grave a uneia din rudele apropiate sau în alte situații excepționale cu caracter personal, precum și în alte cazuri, în condițiile prevăzute de Codul de executare, deținuților li se acordă dreptul de a se deplasa fără escortă în afara penitenciarului pe o perioadă scurtă;

– deținuții penitenciarelor de tip semiînchis la regim de resocializare, suplimentar la cele enumerate, au dreptul să aibă asupra lor și să utilizeze obiecte de valoare și bani.

Exercitarea drepturilor deținuților nu poate fi limitată decât în condițiile prevăzute de Codul de executare, Codul de procedură penală și de alte acte normative, care reglementează modul și condițiile de executare a detenției. Realizarea drepturilor deținuților nu trebuie să lezeze drepturile și interesele legitime ale altor persoane, inclusiv deținuți, precum și să încalce modul și condițiile de executare a pedepsei sau a detenției preventive.

Conform Anexei nr. 6 la Statutul executării pedepsei de către condamnați obiectele și produsele de primă necesitate pe care deținuții le pot avea asupra lor, le pot primi în colete, pachete cu provizii și banderole sau procura în magazinele penitenciarului sunt:

1. Îmbrăcăminte (costum,

training, scurtă sau palton, pufoaică), căciulă, basma, încălțăminte (cizme, ghete, bocanci), lenjerie de pat;

2. Maiouri, chiloți, batis-te de nas, 3 cămăși, 5 perechi de ciorapi (șosete), mănuși, șlapi, o pereche de adidași, 2 pijamale, curele (centuri), lenjerie de corp (simplă și caldă) – cel mult 2 seturi;

3. Veselă și tacâmuri de polietilenă, o cană, o lingură;

4. Articole de igienă personală (3 prosoape, 5 batiste, pieptene, o oglindă, o perie și pastă de dinți, o săpunieră, săpun pentru față și rufe, detergenți pentru spălătul rufelor, unghiere, materiale pentru berberit: mașină de ras electrică sau mecanică, aparate de ras monoutilizabile);

5. Articole de cosmetică pentru femei, fără conținut de alcool, lenjerie de corp (în conformitate cu normele stabilite de către șeful penitenciarului), vopsea de păr și trusă de machiaj pentru femei, aparat de uscat părul, unghiere, un lighean pentru igiena personală (pentru femei);

6. Pantaloni tricotați, su-tiene, tifon, agrafe, vaselină, vată, șampon, ruj, pudră (în penitenciare pentru femei);

7. O perie de haine, o perie și cremă de ghete;

8. Ochelari, tocure de masă plastică pentru ochelari;

9. Seturi de piese pentru jocurile de șah, dame, domino, table;

10. Manuale (cu excepția literaturii despre arme, lupte marțiale, cu caracter violent sau pornografic), diversă literatură, inclusiv ediții cu

caracter religios, caiete, plicuri, ilustrate, timbre, creioane simple, stilouri (pixuri);

11. Fotografii, albume pentru fotografii;

12. Chibrituri, brichete, articole de tutungerie;

13. Fierbătoare electrice de fabricație industrială cu puterea nu mai mare de 250 W (unul);

14. Cruciulițe sau alte obiecte de cult, confecționate din metale neprețioase;

15. Cîrje, bastoane de lemn, proteze, medicamente, un brîu (corset – cu permisiunea medicilor);

16. Ceasuri de mînă sau de buzunar din metale neprețioase;

17. Televizor (cu diagonală de pînă la 37 cm), frigider mic, aparate radio fără posibilitatea înregistrării sunetului, computere fără posibilitate de conectare externă, un instrument muzical – cu permisiunea administrației penitenciarului;

18. Produse alimentare care nu necesită preparare termică;

19. Grăsimi, ulei vegetal, unt, margarină, slănină, brînzeturi, produse de cofetărie, ceai, legume, fructe, zarzavaturi, produse lactate;

20. Produsele alimentare procurate în magazinele amplasate pe teritoriul penitenciarului.

Nota de la Anexa nr. 6 prevede următoarele: magazinul amplasat pe teritoriul penitenciarului este aprovisionat cu mărfurile sus- indicate în limitele fondurilor comerciale alocate. Deținuților în celulele izolatoarelor disciplinare, precum și persoanelor cărora, conform legislației în vigoare, li s-a aplicat o măsură de siguranță privind tratamentul medical forțat contra narcomaniei, vînzarea ceaiului este interzisă. Deținuților li se permite păstrarea asupra lor a 1 kg ceai și 50 pachete țigări (cu excepția penitenciarelor de tip deschis). Restul se depozitează și se distribuie în

funcție de necesitățile deținuților. Greutatea comună a produselor alimentare, lucrurilor de primă necesitate, încălțăminte, hainelor etc., pe care deținuții le pot avea asupra lor, inclusiv depozitate, nu poate depăși 50 kg. La transferul sub escortă deținuților li se permite să ia cu sine numai lucruri personale, produse alimentare și obiecte de primă necesitate, procurate în modul stabilit. Portul hainelor sportive este permis în perimetrul zonelor locative (sectoarelor de deținere), în care domiciliază deținuții, și în timpul derulării acțiunilor sportive. În magazinele penitenciarului, deținuților li se vînd orice produse alimentare, cu excepția băuturilor alcoolice, a berii, precum și a produselor care înainte de a fi consumate necesită

preparare termică.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Care sînt cazurile stabilite de lege pentru concedierea salariatului?

Vasile BOTNARI, mun. Chișinău

Conform art. 86 din Codul muncii concedierea este desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive:

a) rezultatul nesatisfăcător al perioadei de probă;

b) lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică;

c) reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate;

d) constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate din cauza stării de sănătate, în conformitate cu certificatul medical;

e) constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate ca urmare a calificării insuficiente, confirmate prin hotărîre a comisiei de atestare;

f) schimbarea proprietarului unității (în privința conducătorului unității, a adjunctilor săi, a contabilului-șef);

g) încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare;

h) absența fără motive întemeiate de la lucru mai mult de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă;

i) prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, narcotică sau toxică;

j) săvîrșirea la locul de muncă a unei sustrageri (inclusiv în proporții mici) din patrimoniul unității, stabilite prin hotărîre a instanței de judecată sau a organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor administrative;

k) comiterea de către salariatul care minuieste nemijlocit valori bănești sau materiale a unor acțiuni culpabile dacă aceste acțiuni pot servi temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv;

l) încălcarea gravă repetată, pe parcursul unui an, a statutului instituției de învățămînt de către un cadru didactic;

m) comiterea de către salariatul care îndeplinește funcții educative a unei fapte imorale incompatibile cu funcția deținută;

n) aplicarea, chiar și o singură dată, de către un cadru didactic a violenței fizice sau psihice față de discipoli;

o) semnarea de către conducătorul unității (filialei, subdiviziunii), de către adjunctii săi sau de către contabilul-șef a unui act juridic nefondat care a cauzat prejudicii materiale unității;

p) încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă de către conducătorul unității, de către adjunctii săi sau de către contabilul-șef;

r) prezentarea de către salariat angajatorului, la încheierea contractului individual de muncă, a unor documente false, fapt confirmat în modul stabilit;

s) încheierea, vizînd salariații ce prestează munca prin cumul, a unui contract individual de muncă cu o altă persoană care va exercita profesia, specialitatea sau funcția respectivă ca profesie, specialitate sau funcție de bază;

t) restabilirea la locul de muncă, conform hotărîrii instanței de judecată, a persoanei care a îndeplinit anterior munca respectivă, dacă permurarea sau transferul salariatului la o altă muncă conform prezentului cod nu sînt posibile;

u) transferarea salariatului la o altă unitate cu acordul celui transferat și al ambilor angajatori;

v) refuzul salariatului de a continua munca în legătură cu schimbarea proprietarului unității sau reorganizarea acesteia, precum și a transferării unității în subordinea unui alt organ;

x) refuzul salariatului de a fi transferat la o altă muncă pentru motive de sănătate, conform certificatului medical;

y) refuzului salariatului de a fi transferat în altă localitate în legătură cu mutarea unității în această localitate; precum și

z) pentru alte motive prevăzute de prezentul cod și de alte acte legislative.

Legea mai prevede că nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 6 ani, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „F&S Internațional M” SRL, pentru data de 18 octombrie 2010, ora 11.40, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 12) în calitate de intervenient în cauza civilă Botezatu R. către Primăria mun. Chișinău privind anularea autorizației nr. 553/05 din 17.07.2005.

Judecător

Nellea Budăi

Curtea de Apel Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Benghea (Cuiban) Raisa cu domiciliul în satul Coșnița, raionul Dubăsari, pentru data de 3 noiembrie 2010, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 9) în calitate de apelant în cauza civilă la acțiunea cet. Avram I. privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Marina Anton

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Sadils-Prim”, pentru data de 20 octombrie 2010, ora 9.50, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Stim Expres” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Iu. Țurcan

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea SRL „Sanser-Com”, pentru data de 26 octombrie 2010, ora 9.20, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Olmosdon” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea SRL „Narcis”, Tanasieva Irina, SRL „Revot Imobil”, pentru data de 28 octombrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de SRL „Narcis”, Stețco Valentina către Burminski, Cotruță, Cucerena.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a SRL „Luxorex Grup” cu sediul în Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn nr. 13/2, apt. 2, pentru data de 29 octombrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de asociatul SRL „Varda”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Zinaida Talpalaru

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea SRL „Global Tranzit”, pentru data de 1 noiembrie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît în procesul intentat de SRL „FRIGO-TRANS” privind încasarea datoriei, penalității și a dobînzii.

Judecător

Aliona Roșca

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea II „Televca Anastasia” și CSV „Investitorul de Nord”, pentru data de 25 octombrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de Secția Pază de Stat mun. Bălți privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Liliana Andriaș

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Ceramica Centru Compania”, cu sediul în Chișinău, str. Cosmonauților nr. 6, pentru data de 1 noiembrie 2010, ora 8.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Chimcolor” privind încasarea datoriei de 23 596,74 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Liliana Andriaș

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului P. P. Revista „Top Magazine” SRL, pentru data de 9 noiembrie 2010, ora 10.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SRL „Varda” privind încasarea sumei de 10 172 lei 90 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Dimov Valentin”, pentru data de 15 noiembrie 2010, ora 10.45, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SRL „Valtrex-Impex” privind încasarea sumei de 31 924 lei 98 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea SRL „Forlicon”, pentru data de 19 noiembrie 2010, ora 8.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Elisio” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

V. Orîndaș

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului ICS „Hazar Service” SRL, pentru data de 26 octombrie 2010, ora 12.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 62) în calitate de reclamat în cauza civilă la acțiunea reclamatului Lutonin Alexandru privind perceperea forțată a drepturilor salariale.

Judecător

G. Bivol

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Brînovanu Vera, pentru data de 28 octombrie 2010, ora 9.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea reclamatului Negru Alexei privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ștefan Niță

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pușcuța (Grosu) Ilona Serghei, pentru data de 3 noiembrie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă SRL „Cebacot” către Grosu Ilona privind încasarea prejudiciului material și moral.

Judecător

Djeta Chistol

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Guler Nicolai, domiciliat în satul Pașcani, Criuleni, pentru data de 10 noiembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 48) în legătură cu examinarea cauzei civile intentată de cet. Pisari Liubovi privind repararea prejudiciului material și moral.

Judecător

Ecaterina Palanciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Natalia Botnari, a.n. 12.01.1964, pentru data de 18 octombrie 2010, ora 14.15, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 502) în calitate de pîrît la acțiunea reclamatului Anatolii Botnari privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător

L. Pruteanu

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pereteatcu Liliana cu domiciliul în Chișinău, str. Dimo nr. 7/3, apt. 45, pentru data de 22 octombrie 2010, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 502) în calitate de reclamat în cauza civilă la acțiunea cet. Dogotari Igor privind constatarea paternității copilului minor.

Judecător

L. Pruteanu

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Băncilă Gheorghe Afanasie, pentru data de 26 octombrie 2010, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-2842/2010 la cererea IMGFL nr. 16 privind încasarea datoriei.

Judecător

Galina Moscalciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Melnic Vasile, pentru data de 1 noiembrie 2010, ora 8.40, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-3564/2010 la cererea cet. Eriomin Iuri privind încasarea datoriei.

Judecător

Galina Moscalciuc

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea IS „CSME Univers Pedagogic”, pentru data de 22 octombrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Proca Evghenia către IS „CSME Univers Pedagogic”, Ministerul Educației și Tineretului al RM privind încasarea restanței la salarizare.

Judecător

Iurie Poținga

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Budescu Ștefan Gheorghe, pentru data de 25 octombrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Scripnic Natalia privind radierea vizei de reședință.

Judecător

Ig. Vornicescu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Matveeva Svetlana, Racu Andrei, pentru data de 21 octombrie 2010, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de Grigorova Nadejda privind retragerea vizei de reședință.

Judecător

I. Timofei

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cervinschii (Chetean) Natalia, pentru data de 27 octombrie 2010, ora 16.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Chetean Mihail, Chetean Lev, Cervinschii (Cetean) Natalia privind recunoașterea dreptului la cota-parte din imobil.

Judecător

I. Timofei

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Soloviov Alexandr Alexandr, domiciliat în Chișinău, str. Braniștii nr. 9/1, apt. 11, pentru data de 28 octombrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Axionova Nadejda Vladimir privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

A. Miron

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Idrisov Sasan Avez-oglu, Ciobanu Andrei și Ciobanu Sergiu, pentru data de 2 noiembrie 2010, ora 13.15, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea Tatiane Prodan împotriva cet. Boghian Maria, Idrisov Sasan Avez-oglu cu participarea intervenienților accesorii Ciobanu Andrei, Ciobanu Sergiu și notarului privat A. Piatac privind nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului.

Judecător

Lilia Lupașco

ANUNȚ

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură și Regulamentul privind modul de promovare în serviciu a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor comunică că, la ședința din **05.10.2010**, a fost anunțat concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de: adjunct al procurorului r-lui Dondușeni, adjunct al procurorului r-lui Soroca și procuror șef-adjunct al Secției control al urmăririi penale din cadrul Direcției control al urmăririi penale și asistență metodică (Hotărîrea CSP nr.2-3d-387/10); adjunct al procurorului mun. Chișinău, procuror șef și procuror șef-adjunct al Secției exercitare și conducere a urmăririi penale; procuror șef și procuror șef-adjunct al Secției judiciare și investigații generale (Hotărîrea CSP nr.2-3d-392/10); procuror al r-lui Rezina (Hotărîrea CSP nr.2-3d-393/10).

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (**mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr. 26, pînă la 05 noiembrie 2010.**

**Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64, 22-14-44;
e-mail: i.virlan@procuratura.md.**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ovciniov Valeriu, pentru data de 21 octombrie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 12) în legătură cu examinarea cauzei civile la acțiunea „Remta Transport Privat” SRL privind încasarea sumei de regres.

Judecător

Viorica Mihaila

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Curbanova Iuliana, pentru data de 2 noiembrie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 12) în legătură cu examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Cebacot” privind încasarea datoriei.

Judecător

Viorica Mihaila

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Danilov Anatolie, pentru data de 3 noiembrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 1) în legătură cu examinarea cauzei civile la cererea cet. Danilov Natalia privind stabilirea locului de trai al copilului și încasarea pensiei de întreținere.

Judecător

Viorica Puica

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Aramă Marina cu domiciliul în Chișinău, bdul Cuza Vodă nr. 34/1, apt. 64, pentru data de 10 noiembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 24) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea lui Aramă Sergiu privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Iurie Cotruță

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Bostanica Elena Ilie, a.n. 1983; Ababii Svetlana Constantin, a.n. 27.01.1961; Chilat Valentina Constantin, a.n. 22.05.1967, pentru data de 22 octombrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 315) în calitate de pîrîți în procesul civil intentat de APLP 54/218 privind încasarea datoriei pentru energia termică.

Judecător

I. Mînăscuță

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Romanciuc Gheorghe, pentru data de 22 octombrie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrît în procesul civil intentat de Romanciuc Ivan privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

Judecător

Oxana Robu

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Serioinicov Serghei Pavel, a.n. 16.01.1987, loc. sat. Egorovca, Fălești, pentru data de 5 noiembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

Lilia Trocin

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet. Ceban Vasili-sa Alexei, Bulgac Tamara Alexei, pentru data de 27 octombrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (Briceni, str. Independenței nr. 5, bir. 3) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea cet. Plenghei Ludmila către Primăria Trebisăuți privind anularea certificatului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

N. G. Chirtoagă

AVIZ

Petic Natalia domiciliată în or. Nisporeni, str. M. Eminescu nr. 24, anunță pierderea certificatului de căsătorie cu nr. 123, înregistrat la OSC a orașului Nisporeni între Petic Vitalie și Petic Natalia.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Суд Бриченъ извѣщает Мораръ Николая Ивановича, жителя с. Тецкань, Бриченского района, что он вызывается в качестве ответчика для рассмотрения гражданского дела по иску Пограничной Службы Республики Молдова о взыскании материального ущерба.

Судебное заседание состоится 26 октября, в 9.00 часов в кабинете № 3 (Бриченъ, ул. Индепенденцей № 5).

Судья

Киртоагă Н. Г.

Aniversări

Valerian SMOCHINĂ, președintele judecătorei Fălești – 65 de ani

Mult stimat domnule Valerian Smochină,
În această zi marcantă pentru dumneavoastră
vă aducem alese cuvinte de admirație și recunoștință,
sincere felicitări, urări de bine și sănătate.

Aniversarea prin muncă, efort și elan pe treptele ierarhice juridice poartă amprente unei ireproșabile personalități, care cu siguranță poate fi considerată un model de profesionalism, inteligență, verticalitate, probitate pentru noile generații de juriști.

Cu prilejul acestei deosebite aniversări, vă dorim viață îndelungată, plină de realizări și bucurii, cât mai multe clipe de înălțare și satisfacție sufletească.

La mulți ani!

***

Ion TUTUNARU, judecător Florești – 55 de ani

Mult stimat domnule Ion Tutunaru,

Vă adresăm cele mai sincere felicitări cu ocazia frumoasei aniversări de 55 de ani. Cu certitudine putem afirma că sunteți un Om deosebit, jurist profesionist ce contribuie direct la edificarea statului de drept, deoarece perseverența, inteligența, modestia sînt doar cîteva dintre acele valori umane care vă înnobilează personalitatea.

Vă dorim multă sănătate, să aveți parte și în continuare de cele mai frumoase clipe petrecute alături de cei dragi, satisfacție sufletească deplină, performanțe inedite și noi realizări remarcabile.

La mulți ani!

***

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Cristina Negru**, magistrul în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Liliana Lavric**, magistrul în drept, lector superior Facultatea de Drept USM; **Cristina Bancu**, magistrul în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Vladislav Negru**, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Nina Veleva**, judecător Cahul; **Svetlana Balmuș**, judecător Buiucani; **Nina Cernat**, președintele Coleg. Civ. CSJ; **Andrian Ciobanu**, vicepreședintele judecătorei Rîșcani; **Viorel Ciobanu**, procuror șef-adjunct interimar Secție Procuratura Generală; **Anatol Pîrnău**, procuror șef-interimar Secție Procuratura Generală.

Mult stimați omagiați este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încît doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sunteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

A apărut sprayul nazal care vindecă timiditatea

Timizii din toată lumea să se bucure! S-a terminat cu petrecerile la care nu vă dezlipeați din colțul vostru pentru că vă era prea rușine sau pentru că nu aveți curaj să spuneți nimic. În curînd veți putea să vă cumpărați „curaj” sub formă de spray nazal.

Acesta va conține oxitocină, o substanță-hormon produsă de creier și care are un rol foarte important în procesul de socializare. Un grup de cercetători a descoperit că un plus de oxitocină îi poate ajuta pe cei timizi să devină mai curajoși atunci cînd vine vorba de interacțiunea cu alți oameni. Descoperirea ar pu-

tea fi de mare ajutor pentru persoanele care au deficiențe serioase în a stabili relații sociale cu alte persoane.

Studiul despre efectul oxitocinei asupra vieții sociale a fost făcut de un grup

de cercetători israelieni pe un grup de 27 de subiecți. Experimentul a fost extrem de simplu și a constatat în administrarea pe cale nazală a oxitocinei.

Persoanele cărora li s-a

administrat hormonul au urmărit discuții personale ale unor persoane străine după care au mărturisit ceea ce simțeau pentru persoanele respective. Gradul de empatie s-a dovedit mai ridicat în cazul celor care inhalaseră hormonul. Partea a doua a testării a constatat în stabilirea unor relații de comunicare cu persoane străine.

Rezultatele au indicat că cei cu probleme de socializare au devenit, brusc, mult mai deschiși. Cercetătorii au declarat că spray-ul cu oxitocină are un efect aproape inexistent asupra persoanelor care nu au probleme de comunicare.

Aflați cum au devenit milionari

Unii oameni se chinuie o viață întreagă să pună pe picioare o afacere. Alții au nevoie doar de cinci secunde de inspirație și devin milionari peste noapte.

Astfel, site-ul pentru persoane căsătorite care-și doresc o aventură, i-a adus americanului Noel Biderman primul milion de dolari. AshleyMadison.com este un site pretins matrimonial, iar cei care vor să devină parte a acestei comunități trebuie să fie căsătoriti sau să-și dorească să aibă o aventură cu o persoană căsătorită. Potrivit latimes.com, site-ul a reușit să adune deja peste trei milioane de membri.

O altă poveste de succes este cea a adolescentului care a vîndut gem de milioane de dolari, inspirat de rețeta bunicii. Tînărul a început afacerea la 14 ani în bucătăria din Scoția a părinților săi. La 16 ani deja a abandonat școala pentru Su-

perJam, business-ul său full-time. SuperJam vinde anual 500 000 de borcane, ceea ce acoperă la ora actuală 10 procente din întreaga piață a gemurilor din Marea Britanie, iar afacerea lui Doherty valorează aproape 2 milioane de dolari.

O altă afacere de milioane este cea a ochelarilor de protecție pentru căței. Ineditul business pus pe roate de către americanii Ken și Roni di Lullo, a captat rapid atenția canalelor media. Renumiții ochelari costă 22 de dolari și se vînd în peste 200 de magazine din întreaga lume.

Perna care poate fi încălzită în cuptorul cu microunde este invenția unei femei pe nume Kim Levine din Statele Unite. Femeia, fostă casnică, este milionară și chiar a scris o carte despre peripețiile sale în vînzarea cu de-amănuntul.

CALEIDOSCOPI

S-au creat mașinile auto plătite cu aur, cristale și diamante

Dacă sunteți pasionați de cristale, aur și mașini, atunci o nouă ofertă, scoasă pe piață, în orașul Abu Dhabi, din Emiratele Arabe Unite, ar putea să nu vă lase indiferent. Este vorba despre o mașină safari, ornamentată cu 3 kilograme de aur și diamante. Prețul „bijuteriei” pornește de la jumătate de milion de euro.

Oferta este limitată. Producătorii au realizat doar trei astfel de modele, care au fost expuse în premieră în cadrul unei expoziții internaționale desfășurate în Abu Dhabi. Valoroasele automobile sînt creația unui grup de oameni de afaceri din Emiratele Arabe Unite, pasionați de materiale luxoase și de șofatul prin deșert.

Aproape toate elementele de culoare galbenă ale noilor creații sînt plătite cu aur. Acestea includ părți ale motorului, exteriorul roților sau mobilierul interior. O cameră video, cu un suport din aur curat, este plasată la una din roțile din față și filmează întreg drumul parcurs de șofer.

Acest model de mașină a început să fie realizat acum doi ani, cînd grupul de oameni de afaceri s-a adresat unui producător particular din Statele Unite.

Au venit cu animalele de companie la biserică ... să fie binecuvîntate!

Bisericile din Filipine au răsunat de lătrături. O dată pe an, la casele romano-catolice din această țară sînt binecuvîntate animalele de companie ale credincioșilor.

Pe lîngă cîini, pisici și păsări, au primit binecuvîntarea și animale mai exotice: o enoriașă a venit cu o iguană, animalul ei de companie.

Pe de altă parte, de Ziua Animalelor, care a fost recent marcată în toată lumea peste 100 de marșuri și alte manifestări au fost programate în 73 de țări.

Lipsa prietenilor duce la depresie

Asta înseamnă că nu trebuie să renunțați la prieteni, deoarece, pe lîngă satisfacțiile pe care vi le aduc munca și viața intimă, cele din viața socială contează și ele. „Omul trăiește social, intim și prin muncă, iar lipsa unei verigi poate aduce dezechilibre. Nu putem trăi separat de ceilalți sau fără să fim înțeleși de ei. Este foarte important mediul social în viața unui om”, explică psihologul român Anda Păcurar, adăugînd că „lipsa prietenilor conduce la izolare, iar aceasta – la dezechilibru și depresie”. Psihologul a observat, spre exemplu, că există tot mai mulți oameni dornici să se lase de fumat. „Dacă acasă și la serviciu reușesc, cînd sînt cu grupul de prieteni întîmpină mai multe dificultăți”, spune Anda Păcurar.

Pe de altă parte, relațiile pe care vi le faceți pot contribui și la adoptarea unor obiceiuri sănătoase. „Grupul de prieteni poate aduce și lucruri bune în viața voastră, spre exemplu vă poate influența să mergeți mai des la sala de gimnastică sau să vă axați pe consumul de vegetale”, arată profesorul Chirstakis. Psihologul Anda Păcurar a observat, de asemenea, că atunci cînd într-un grup de amici cineva ține dietă, ceilalți cu probleme de greutate au tendința de a face la fel. „Dacă vreți să vă apucați de un regim alimentar, este bine să vă anunțați toți prietenii despre asta. O să vă ajute foarte mult ca ceilalți să știe, iar dacă vor mai exista persoane care să lanseze provocări, e și mai bine, deoarece crește voința”, spune Anda Păcurar.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri:

Irina BUREA,
Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției. Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie. Tiparul executat la tipografia „Prag-3”.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 1793